

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

**SPRENDIMAS
DĖL UAB „A“ SKUNDO**

2026 m. kovo Nr. S-2026/ (7-2026/11)
Vilnius

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos pirmininkės Vilmos Vildžiūnaitės, narių Gvidos Ivanauskienės (pranešėja), Kristinos Jakštienės, Raimondos Juodkaitės, Jurgitos Narkevičiūtės, išnagrinėjo uždarnosios akcinės bendrovės „A“ (toliau – Pareiškėja) 2026-01-15 skundą dėl Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – Inspekcija) 2025-12-23 sprendimo Nr. (21.222 Mr) 500-1716 (toliau – Sprendimas). Pareiškėjos atstovas advokatas A.A. ir Inspekcijos atstovas B.B. dalyvavo Komisijos 2026-02-23 posėdyje nuotoliniu būdu.

Komisija n u s t a t ė:

Pareiškėja prašo Komisijos panaikinti Inspekcijos Sprendimą dėl neatleidimo nuo delspinigių ir panaikinti arba sumažinti Pareiškėjai priskaičiuotus delspinigius už pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) mokestinę prievolę arba grąžinti Inspekcijai iš naujo nagrinėti Pareiškėjos 2025-11-26 prašymą.

Nurodė, kad 2025-11-26 pateikė Inspekcijai prašymą dėl priskaičiuotų delspinigių panaikinimo arba sumažinimo bei mokestinės nepriemokos išdėstymo. Inspekcija skundžiamu Sprendimu neatleido Pareiškėjos nuo priskaičiuotų delspinigių ir jų nesumažino.

Paaikino, kad Pareiškėja 2022-03-26 pardavė pastatą, kuris 2018 m. buvo įsigytas su PVM. Prieš parduodama turtą, Pareiškėja konsultavosi tiek su Inspekcija, tiek su nepriklausomais auditoriais dėl PVM taikymo pardavimo sandoriui. Gauta informacija ir pateiktos konsultacijos patvirtino, kad sandoris turėtų būti neapmokestinamas PVM, o jokia aiški ar tiesioginė nuoroda apie būsimą prievolę mokėti PVM nebuvo pateikta. Tačiau Inspekcija, atlikusi Pareiškėjos patikrinimą, nustatė, kad Pareiškėjai susidarė PVM nepriemoka. Po pokalbio su Inspekcijos atstovais Pareiškėja, bendradarbiaudama ir atsižvelgdama į pateiktus nurodymus, nedelsdama patikslino PVM deklaracijas. Tai atlikus paaikėjo, kad Pareiškėjai tenka pareiga sumokėti didelę PVM sumą – virš 180 000 Eur. Be to, Inspekcija papildomai priskaičiavo ypač didelę delspinigių sumą – virš 76 000 Eur.

Nurodė, kad tokią didelę sumą sumokėti iškart Pareiškėjai buvo sudėtinga. Aiškinantis ir konsultuojantis su Inspekcijos specialistais, pastarieji nurodė, kad „nereikia pergyventi“. Pareiškėjos atstovams žodžiu buvo nurodyta, jog bus galima kreiptis dėl mokesčių nepriemokos išdėstymo, kad tikrai bus galima visą sumą grąžinti per ilgesnį laiką. Tarp Pareiškėjos ir Inspekcijos nuo pat 2025 m. sausio mėn. vyko susirašinėjimas dėl duomenų tikslinimo ir pateikimo. Pareiškėja teikė prašymus suteikti daugiau laiko duomenų pateikimui.

Pareiškėja, atsižvelgdama į Inspekcijos konsultacijas, kad mokestinė prievolė galės būti išdėstyta, 2025-03-03 Inspekcijai pateikė prašymą išdėstyti mokestinę nepriemoką ir pridėjo jį pagrindžiančius dokumentus. Pareiškėja pagrįstai tikėjosi, kad prašymas bus tenkintas ir visą mokestinę nepriemoką bus galima grąžinti per ilgesnį laiką. Tačiau Inspekcija 2025-07-17 priėmė sprendimą atmesti prašymą dėl skolos išdėstymo dėl pažeisto Civilinio kodekso (toliau – CK) 6.9301 straipsnyje numatyto mokėjimų eiliškumo. Pareiškėja, dar kartą pasikonsultavusi su Inspekcijos specialistais ir pastariesiems nurodžius, kad anksčiau nurodyta priežastis nėra kliūtis prašyti išdėstyti mokestinę prievolę, 2025-05-02 pateikė dar vieną prašymą dėl mokestinės prievolės išdėstymo. Inspekcija 2025-06-03 priėmė sprendimą atidėti ir išdėstyti mokestinę nepriemoką iki 2027-05-02. Taip pat buvo nurodyta, kad sumokėjimas turi būti užtikrintas įkeitimu, hipoteka, laidavimu arba garantija. Pareiškėja įvykdė minėtą sąlygą ir pateikė Inspekcijai garantinį raštą – Italijoje registruotos finansų įstaigos (duomenys neskelbtini) įvykdymo garantiją. Pareiškėjos teigimu, nors pastaroji finansų įstaiga atitinka Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 104 straipsnio 2 dalies reikalavimus, Inspekcija formaliai įvertino, kad jiems tinkamas tik Lietuvoje registruotos finansų įstaigos garantinis raštas, todėl Inspekcijos 2025-06-03 sprendimas dėl mokestinės prievolės išdėstymo neteko galios.

Skunde nurodyta, jog Pareiškėja dar kartą 2025-07-31 pateikė prašymą dėl mokestinės prievolės išdėstymo, tačiau ir šį prašymą Inspekcija išnagrino itin formaliai ir, argumentuodama tuo, kad ankstesni prašymai atmesti, 2025-08-26 netenkino Pareiškėjos prašymo.

Pažymėjo, kad iškart po trečio atsisakymo tenkinti prašymą, Inspekcija, siekdama dar labiau „nubausti“ Pareiškėją, pateikė pareiškimą dėl nuobaudos skyrimo Pareiškėjos vadovui už mokėjimų eiliškumo pažeidimą. Tačiau teismas nustatė, jog, priešingai nei buvo teigiama Inspekcijos pareiškime, Pareiškėja geranoriškai bendradarbiavo su Inspekcija ir deda pastangas, mažindama mokestinę prievolę, todėl administracinio nusižengimo teiseną Pareiškėjos vadovo atžvilgiu nutraukė. Be to, Inspekcija buvo priėmusi ir dar vieną nutarimą dėl baudos Pareiškėjos vadovui skyrimo jau kitu pagrindu (už dokumentų nepateikimą), tačiau, Pareiškėjai pateikus skundą, panaikino nutarimą ir nusprendė dar kartą nagrinėti šį klausimą.

Pareiškėja pažymėjo, kad 2025-11-26 prašyme Inspekcijai prašė atleisti ją nuo delspinigių arba juos sumažinti ir išdėstyti mokestinės prievolės mokėjimą. Tačiau skundžiamu Sprendimu buvo išspręstas tik vienas Pareiškėjos prašymas, t. y. prašymas dėl delspinigių mažinimo atmestas, o prašymas dėl mokestinės prievolės išdėstymo – net nagrinėtas.

Pareiškėja, vadovaudamasi MAĮ 100 straipsnio 1 dalimi ir 141 straipsnio 1 dalimi, teigė, kad egzistuoja pagrindas atleisti ją nuo delspinigių arba sumažinti, kadangi jie priskaičiuoti ypatingai dideli, nes:

1. Pareiškėja deda visas pastangas padengti mokestinę prievolę ir ją mažina, kiekvieną mėnesį skirdama sumas dengti mokestines prievoles ir kas mėnesį mokėdama mokesčius (vien per 2025 m. sausio–lapkričio mėn. sumokėjo 19 090,38 Eur sumą, be to, kaip nurodė ir Inspekcija 2025-08-26 išvadoje, Pareiškėja daugiau nei pusę visų įplaukų skiria mokestinėms prievolėms vykdyti). Pareiškėja nevengia savo prievolių Inspekcijai. Priešingai, nuolat komunikavo su Inspekcija, teikė prašymus dėl mokestinės prievolės išdėstymo ir nuolat (kiekvieną mėnesį) pagal galimybes atlieka mokėjimus;

2. Pareiškėjos mokestinė prievolė Inspekcijai atsirado ne dėl to, kad Pareiškėja būtų piktybiškai vengusi mokėti mokesčius, atlikusi kažką neteisėto, o dėl to, kad, kaip minėta pirmiau, buvo suklaidinta dėl netinkamo mokesčių taisyklių taikymo;

3. Priskaičiuota delspinigių suma yra ypatingai didelė, neprotinga ir žlugdanti, t. y. delspinigiai siekia beveik 50 proc. visos skolos sumos;

4. Nedeklaruotas PVM kilo ne dėl tyčinių Pareiškėjos veiksmų ar siekio išvengti mokesčių, bet dėl objektyviai sudėtingo PVM taikymo nekilnojamajam turtui reguliavimo ir sandorio sudarymo metu gautų išaiškinimų, kad PVM netaikomas. Akcentavo, kad Pareiškėja veikė sąžiningai, atsakingai ir bendradarbiaudama su Inspekcija, savo iniciatyva patikslino PVM deklaraciją, jokie turto pardavimo sandorio duomenys nebuvo slepiami;

5. PVM delspinigių tikslas neturi būti neproporcingai bausti sąžiningai klaidą ištaisantį mokesčių mokėtoją. Teigė, kad, įvertinus tiek pardavimo PVM, tiek pirkimo PVM atskaitą, reali galutinė žala valstybės biudžetui neatsirado;

6. Toks delspinigių dydis iš esmės blogina Pareiškėjos finansinę padėtį, riboja jos galimybes vykdyti veiklą, investuoti ir išlaikyti esamas darbo vietas. Tai neatitiktų proporcingumo ir protingumo principų, taip pat valstybės siekio užtikrinti tvarią verslo aplinką ir sąžiningų mokesčių mokėtojų veiklos tęstinumą.

Pareiškėja padarė išvadą, kad egzistuoja visi pagrindai mažinti arba panaikinti delspinigius, kurie apskaičiuoti po PVM deklaracijos patikslinimo. Inspekcija situaciją išnagrinėjo itin formaliai ir biurokратиškai, neįsigilinusį į mokestinės prievolės atsiradimo aplinkybes ir neatsižvelgusi į Pareiškėjos pateiktus argumentus.

Inspekcija skundžiamu Sprendimu, vadovaudamasi MAĮ 8 straipsnio 3 dalimi, 100 straipsnio 1 dalimi, Atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklių, patvirtintų Inspekcijos viršininko 2004 m. liepos 26 d. įsakymu Nr. VA-144 „Dėl Atleidimo nuo baudų, delspinigių ir palūkanų taisyklių ir sprendimo formų patvirtinimo“, 7 punktu, 25.2 papunkčiu, neatleido Pareiškėjos nuo 75 738,23 Eur PVM delspinigių už laikotarpį nuo 2022-03-26 iki 2025-08-25.

Sprendime nurodyta, kad Mokesčių apskaitos informacinės sistemos (toliau – MAIS) duomenimis, Pareiškėja 2025-12-22 (Pareiškėjos prašymo atleisti nuo PVM už 2022 m. vasario mėn. delspinigių nagrinėjimo diena) valstybės biudžetui skolinga 172 466,24 Eur PVM ir 76 075,84 Eur PVM delspinigių. Inspekcija, atsižvelgdama į tai, kad Pareiškėja prašo atleisti nuo PVM delspinigių po pateiktos patikslintos deklaracijos už 2022 m. vasario mėn. (Pareiškėjos prašymo ribos), nagrinėja tik atleidimo nuo 75 738,23 Eur PVM delspinigių už 2022 m. vasario mėn. klausimą ir nenagrinėja atleidimo nuo 337,61 Eur PVM delspinigių už kitus mokestinius laikotarpius klausimo.

Nurodė, kad kadangi mokestinės prievolės PVM srityje už 2022 m. vasario mėn. nėra visiškai įvykdytos, Pareiškėjai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau – PVMĮ) 85 straipsnio 1 dalies, 90 straipsnio 1 dalies, MAĮ 96 straipsnio 1 dalies 1 punkto, 97 straipsnio 1 dalies, 98 straipsnio 2 dalies nuostatomis, pagrįstai apskaičiuota 75 738,23 Eur PVM delspinigių suma už laikotarpį nuo 2022-03-26 iki 2025-08-25.

Inspekcija, vadovaudamasi MAĮ 100 straipsnio 1 dalimi, nurodė, kad prašymas atleisti nuo delspinigių gali būti tenkinamas tik tada, jei yra nors viena aplinkybė, numatyta ir įtvirtinta šioje normoje. Pažymėjo, kad MAĮ nėra įtvirtinta galimybė atleisti mokesčių mokėtoją nuo delspinigių mokėjimo kitu, negu MAĮ nustatytu pagrindu.

Sprendime nurodyta, kad pagal 2024-10-10 užduotį atlikti mokestinį tyrimą Nr. (21.222 Mr) FR0688-844 buvo atliktas Pareiškėjos mokestinis tyrimas, kurio tikslas – nustatyti ir pašalinti trūkumus bei prieštaravimus PVM apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo srityje už laikotarpį nuo 2021-03-02 iki 2024-03-31. Šio tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėja nesivadovavo PVMĮ 67 straipsnio 2 ir 5 dalių nuostatomis, nes 2022 m. vasario mėn. PVM deklaracijoje nepatiksino 227 540 Eur (221 200 Eur + 6 340 Eur) PVM atskaitos, atskaitytos pirkimo PVM sumos, tenkančios laikotarpiui nuo nekilnojamojo turto (į kurio

savikainą įtraukė kondicionierių ir aikštelės įrengimą) pardavimo be PVM momento (2022-02-25) iki tikslinimo laikotarpio pabaigos. Taip pat Pareiškėja į tiriamojo laikotarpio PVM deklaracijų PVM atskaitą įtraukė 4 463 Eur PVM pagal Pareiškėjos gautas (duomenys neskelbtini) advokatų profesinės bendrijos PVM sąskaitas faktūras, kurios nesusijusios su PVM apmokestinama veikla ir kurių pirkimo PVM atskaita, vadovaujantis PVMĮ 58 straipsnio 1 dalimi, negalima.

Pareiškėja, atsižvelgdama į mokestinio tyrimo metu nustatytas aplinkybes, 2025-02-25 pateikė patikslintą PVM apyskaitą už 2022 m. vasario mėn., papildomai apskaičiavo 227 540 Eur PVM sumą, kurios dalis – 59 886,84 Eur – sumokėta / įskaityta iš įmokų / permokų iki 2025-12-18, likusi nesumokėta PVM suma už 2022 m. vasario mėn. prašymo nagrinėjimo dieną (2025-12-22) yra 167 653,16 Eur, t. y. prievolė nėra pilnai įvykdyta (deklaravimo ir mokėjimo terminas 2022-03-25).

Inspekcija nurodė, kad Pareiškėja prašė atleisti nuo delspinigių mokėjimo arba juos sumažinti nesant jos kaltės, taip pat dėl žalos valstybės biudžetui nepadarymo, jos sukloidinimo pagrindais, pablogėjusia Pareiškėjos finansine padėtimi bei teisingumo, protingumo ir proporcingumo principais. Todėl atleidimo nuo delspinigių mokėjimo galimybę vertino šių Pareiškėjos nurodytų pagrindų ribose.

Inspekcija, vadovaudamasi MAĮ 100 straipsnio 1 dalies 3 punktu bei 141 straipsnio 1 dalies 1 punktu, atsižvelgdama į šias normas aiškinančią Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktiką, įvertinusi aplinkybes, kad PVMĮ pažeidimai buvo nustatyti Pareiškėjos atžvilgiu atlikto mokestinio tyrimo metu, o ne savarankiškai Pareiškėjos identifikuoti, kad Pareiškėja patikslino PVM deklaraciją, ištaisydama mokestinio tyrimo metu nustatytus trūkumus, t. y. juos pripažino, padarė išvadą, jog nėra pagrindo konstatuoti, kad Pareiškėja yra nekalta dėl padarytų pažeidimų.

Inspekcija dėl MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyto atleidimo nuo delspinigių pagrindo (nepadaroma žala biudžetui) nurodė, kad, MAIS duomenimis, nuo 2022-03-26 iki šiol biudžetas negalėjo / negali pilnai disponuoti jam priklausančia PVM suma, t. y. patyrė / patiria žalą, todėl konstatavo, jog Pareiškėja neatitinka šiame punkte nurodyto atleidimo nuo delspinigių pagrindo.

Inspekcija taip pat nurodė, kad Pareiškėjai suteiktos nepriklausomų auditorių konsultacijos nevertinamos sprendžiant atleidimo nuo delspinigių klausimą pagal MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 4 punktą. Be to, nenustatyta, kad Inspekcija suteikė Pareiškėjai konsultacijas, kurių turinys buvo klaidingas ir lėmė Pareiškėjos padarytus PVMĮ pažeidimus, tokios informacijos nepateikė ir Pareiškėja. Pareiškėja nepagrindė, kad būdama pakankamai rūpestinga ir sąžininga, neturėdama pakankamai žinių apie pajamų deklaravimą, kreipėsi išaiškinimo ar pagalbos į Inspekciją, pateikiant pirminę PVM deklaraciją už 2022 m. vasario mėn., tokių duomenų neturi ir Inspekcija. Todėl padarė išvadą, jog nėra pagrindo Pareiškėjai taikyti MAĮ 141 straipsnio 1 dalies 4 punkto nuostatos.

Nurodė, kad remiantis MAĮ 100 straipsnio 4 dalimi, dėl sunkios ekonominės / finansinės padėties nuo delspinigių gali būti atleidžiami tik fiziniai asmenys, todėl šis atleidimo pagrindas Pareiškėjai, kaip juridiniam asmeniui, netaikomas.

Sprendime nurodyta, kad MAĮ 100 straipsnyje yra speciali norma, skirta spręsti atleidimo nuo delspinigių klausimą ir negali būti supriešinama su MAĮ 8 straipsnio nuostatomis dėl bendrųjų teisingumo, protingumo ir visuotinio privalomumo principų taikymo mokestiniuose santykiuose. MAĮ 8 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta teisingumo ir visuotinio privalomumo principo nuostata įpareigoja mokesčių administratorių užtikrinti efektyvų mokesčių administravimą.

Nurodė, kad nagrinėjamu atveju Pareiškėja laiku nevykdė mokesčių teisės aktais įtvirtintų pareigų PVM apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo srityje, PVM pažeidimai

nustatyti mokesčių administratoriaus iniciatyva kontrolės procedūrų metu, kas prieštarauja Pareiškėjos nurodytai aplinkybei, kad patikslintą deklaraciją pateikė savo iniciatyva.

Taip pat nurodė, kad, sprendžiant Pareiškėjos atleidimo nuo apskaičiuotų PVM delspinigių klausimą, vadovaujantis MAĮ 8 straipsnio 3 dalyje numatytais kriterijais, nenustatyta, kad Pareiškėjai delspinigiai buvo apskaičiuoti nepagrįstai ar neprotingo dydžio, ar kad Pareiškėjos padaryti mokesčių įstatymų pažeidimai buvo sąlygoti mokesčių administratorius netinkamų veiksmų ar neveikimo, o jų dydį lėmė per ilgai užtrukę mokesčių administratoriaus kontrolės veiksmai. Akcentavo, kad apskaičiuotam delspinigių dydžiui įtaką darė tai, jog Pareiškėja laiku neapskaičiavo, nedeklaravo ir teisės aktų nustatyta tvarka į biudžetą nesumokėjo PVM už ilgą (daugiau nei 3 m.) laikotarpį. PVM deklaravimo trūkumai ištaisyti ir PVM deklaracija patikslinta tik po mokesčių administratoriaus atlikto mokestinio tyrimo. Be to, Pareiškėjai 2025 m. vasario mėn. patikslinus deklaraciją, ji iki šiol nėra sumokėjusi PVM / susitarusi dėl mokestinės paskolos sutarties, tokiu būdu dar labiau padidindama apskaičiuotų delspinigių sumą. Inspekcijos vertinimu, neteisingas mokesčių deklaravimas ir sumokėjimas, kaip ir delspinigių dydis, buvo sąlygoti pačios Pareiškėjos veiksmų. Todėl apskaičiuota PVM delspinigių suma vertintina kaip Pareiškėjos pasirinkto elgesio modelio pasekmė, nesudaranti pagrindo atleisti nuo PVM delspinigių mokėjimo taikant MAĮ 8 straipsnio 3 dalyje įtvirtintus protingumo ir teisingumo kriterijus, nes mokesčių teisės reikalavimai buvo pažeisti. Pareiškėja dėl savo pačios veiksmų mokestinės prievolės neįvykdė tinkamai ir laiku, todėl jai kilo atitinkamos teisinės pasekmės – pareiga mokėti delspinigius už laiku nesumokėtus mokesčius. Pažymėjo, jog delspinigių suma – 75 738,23 Eur (atliekanti biudžetui laiku nesumokėtų mokesčių kompensacinę funkciją) yra adekvati Pareiškėjos padarytam pažeidimui (laiku nesumokėto PVM sumai – 227 540 Eur, kurios dalis – 167 653,16 Eur – ir prašymo nagrinėjimo dieną dar nėra sumokėta).

Inspekcija nurodė, kad Pareiškėja 2025-03-03 pateikė Inspekcijai prašymą dėl 196 335,78 Eur mokestinės nepriemokos sumokėjimo išdėstymo iki 2026-12-31. Inspekcija 2025-04-17 priėmė sprendimą Nr. (23.24-08) 327-25951 neišdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimo. Prašymo nagrinėjimo metu nustatyta, kad analizuojamu laikotarpiu Pareiškėja į biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą mokėjimų neįvykdė. Vienas iš prašymo netenkinimo argumentų buvo tai, kad Pareiškėja, vykdydama atsiskaitymus su kreditoriais, pirmenybę teikė ne valstybei, o kitiems kreditoriams, todėl buvo pažeistas CK 6.930¹ straipsnyje nustatytas atsiskaitymų grynaisiais ir negrynaisiais pinigais eiliškumas.

Pareiškėja 2025-05-02 pateikė Inspekcijai prašymą dėl 255 223,27 Eur mokestinės nepriemokos sumokėjimo išdėstymo iki 2027-05-02. Inspekcija 2025-06-03 priėmė sprendimą Nr. (23.24-08) 327–59701 atidėti ir išdėstyti mokestinės nepriemokos sumokėjimą su sąlyga, kad mokestinės nepriemokos sumokėjimas turi būti užtikrintas įkeitimu, hipoteka, laidavimu arba garantija. Pareiškėjai per nustatytą terminą neįvykdžius nurodytos sąlygos, mokestinės paskolos sutartis nebuvo sudaryta, 2025-06-03 sprendimas atidėti arba išdėstyti mokestinės nepriemokos mokėjimą neteko galios nuo jo priėmimo dienos.

VĮ „Registru centras“ duomenimis, Pareiškėjai nuosavybės teise priklauso 2 nekilnojamojo turto objektai, todėl Pareiškėjai laiku neįvykdžius savo prievolių, Inspekcija 2025-10-10 turto arešto aktu Nr. (23.31-08) 492-1845 areštavo nekilnojamąjį turtą. 2025-10-10 yra priimtas mokesčių administratoriaus sprendimas Nr. (23.31-08) 467-282862 „Išieškoti mokestinę nepriemoką iš turto FR0497“, kuris 2025-11-20 yra perduotas antstoliui vykdyti CK nustatyta tvarka.

Inspekcija, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, konstatavo, jog nėra pagrindo visiškai ar iš dalies atleisti Pareiškėjos nuo delspinigių mokėjimo, vadovaujantis protingumo ir teisingumo kriterijais.

Komisija k o n s t a t u o j a:

Pareiškėjos skundas atmestinas, Inspekcijos Sprendimas tvirtintinas.

Mokestinis ginčas yra kilęs dėl Sprendimo, kuriuo Inspekcija, vadovaudamasi MAĮ 8 straipsnio 3 dalimi, 100 straipsnio 1 dalimi, 141 straipsnio 1 dalies 1, 3 ir 4 punktais, neatleido Pareiškėjos nuo 75 738,23 Eur PVM delspinigių už laikotarpį nuo 2022-03-26 iki 2025-08-25, teisėtumo ir pagrįstumo.

Byloje nustatyta, kad Inspekcija, vykdydama 2024-10-10 užduotį atlikti mokestinį tyrimą, atliko Pareiškėjos mokestinį tyrimą ir 2025-01-23 pranešimu apie atliktą mokestinį tyrimą Nr. (21.222 Mr) FR0687-21 (toliau – Pranešimas) pasiūlė Pareiškėjai per 10 dienų nuo Pranešimo įteikimo dienos pateikti patikslintą 2022 m. vasario mėn. PVM deklaraciją, kurioje, vadovaujantis PVMĮ 67 straipsnio 2 dalies ir 5 dalies nuostatomis, patikslinti 227 540 Eur (221 200,00 Eur + 6 340 Eur) PVM atskaitą atskaitytos pirkimo PVM sumos, tenkančios laikotarpiui nuo nekilnojamojo turto, esančio (duomenys neskelbtini), (į kurio savikainą įtraukė kondicionierių ir aikštelės įrengimą) pardavimo be PVM momento (2022-02-25) iki tikslinimo laikotarpio pabaigos (Pranešimo 1 pasiūlymas).

Iš bylos medžiagos matyti, jog dar iki Pranešimo pateikimo Pareiškėjai dienos mokesčių administratoriaus atstovė komunikavo su Pareiškėjos atstove, informuodama apie tyrimo metu nustatytus trūkumus ir / ar prieštaravimus, prašydama juos įvertinti ir patikslinti atitinkamo laikotarpio PVM deklaracijas, taip pat nurodydama, kad Inspekcija nereikalauja apmokestinti įvykusio nekilnojamojo turto pardavimo sandorio PVM, tačiau Pareiškėja turi tikslinti PVM atskaitą, vadovaudamasi PVMĮ 67 straipsnio 1 dalies 1 punkto 2 ir 5 dalimis.

Pareiškėja 2025-02-25 pateikė patikslintą 2022-02-01–2022-02-28 laikotarpio PVM deklaraciją, kurioje deklaravo 225 790 Eur atskaitomą PVM ir 229 711 Eur mokėtiną į biudžetą PVM.

Byloje taip pat nustatyta, jog Pareiškėja su 2025-03-03 prašymu kreipėsi į Inspekciją, prašydama išdėstyti 196 335,78 Eur PVM mokestinę nepriemoką nuo 2025-04-01 iki 2026-12-31. Tačiau Inspekcija 2025-04-17 sprendimu Nr. (23.24-08) 327-25951, įvertinusi teisės aktuose, reglamentuojančiuose mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimą arba išdėstymą, nustatytus kriterijus, neišdėstė mokestinės nepriemokos, be kita ko, nurodžiusi, kad Pareiškėja pažeidė CK 6.930¹ straipsnyje nustatytą mokėjimų eiliškumą.

Pareiškėja pakartotinai su 2025-05-02 prašymu kreipėsi į Inspekciją, prašydama išdėstyti 255 223,27 Eur mokestinę nepriemoką nuo 2025-05-02 iki 2027-05-02. Inspekcija 2025-06-03 sprendimu Nr. (23.24-08) 327-59701 nusprendė atidėti ir išdėstyti 252 789,56 Eur mokestinę nepriemoką laikotarpiui nuo 2025-05-02 iki 2027-04-25 su sąlyga, kad mokestinės nepriemokos sumokėjimas bus užtikrintas hipoteka, įkeitimu, laidavimu arba garantija. Tačiau Pareiškėja per nustatytą terminą sąlygos neįvykdė, nes laiduotojai neatitiko MAĮ 104 straipsnyje nustatytų reikalavimų, todėl Inspekcijos 2025-06-03 sprendimas Nr. (23.24-08) 327-59701 neteko galios nuo jo priėmimo dienos.

Pareiškėja dar kartą su 2025-07-31 prašymu kreipėsi į mokesčių administratorių, prašydama išdėstyti 252 174,79 Eur mokestinę nepriemoką nuo 2025-08-01 iki 2027-08-01, tačiau Inspekcija 2025-08-26 sprendimu Nr. (23.24-08) 327-89611 neišdėstė mokestinės nepriemokos, nes nustatė daugiau neigiamų mokestinės nepriemokos sumokėjimo atidėjimą arba išdėstymą lemiančių kriterijų, nei teigiamų.

Pareiškėja su 2025-11-26 prašymu dar kartą kreipėsi į Inspekciją, prašydama panaikinti priskaičiuotus delspinigius arba juos sumažinti bei išdėstyti 176 097,69 Eur mokestinę nepriemoką 24 mėn. laikotarpiui.

Inspekcija skundžiamu Sprendimu, nenustačiusi MAĮ 8 straipsnio 3 dalyje, 100 straipsnio 1 dalyje, 141 straipsnio 1 dalies 1, 3 ir 4 punktuose nustatytų atleidimo nuo

delspinigių pagrindų, neatleido Pareiškėjos nuo 75 738,23 Eur PVM delspinigių mokėjimo. Inspekcija 2025-12-23 rašte Nr. RKD-4600 „Dėl sprendimo“, kuriuo Pareiškėjai išsiųstas Sprendimas, nurodė, kad negali įvykdyti Pareiškėjos prašymo išdėstyti 176 097,69 Eur mokesčių nepriemokos sumokėjimo terminus, nes dėl prašomos išdėstyti mokesčių nepriemokos 2025-10-10 yra priimtas mokesčių administratoriaus sprendimas Nr. (23.31-08) 467-282862 „Išieškoti mokestinę nepriemoką iš turto FR0497“, kuris 2025-11-20 perduotas antstoliui vykdyti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Taip pat nurodė, kad taikos sutartis, pagal kurią 176 097,69 Eur skolos mokėjimas būtų išdėstytas 24 mėn., negali būti sudaroma, remiantis Mokesčių administratoriaus taikos sutarties sudarymo taisyklių, patvirtintų Inspekcijos viršininko 2025-12-03 įsakymu Nr. VA-115 „Dėl mokesčių administratoriaus taikos sutarties sudarymo taisyklių patvirtinimo“, nuostatomis.

Pareiškėja su mokesčių administratoriaus pozicija nesutiko ir skunde Komisijai teigė bei Pareiškėjos atstovas posėdžio Komisijoje metu akcentavo, jog Pareiškėja nėra kalta dėl padaryto pažeidimo – PVM nesumokėjimo, pardavus nekilnojamąjį turtą ir patikslinus pirkimo PVM atskaitą, kuris atsirado dėl aplinkybių, nepriklausiusių nuo Pareiškėjos valios, ir kurių ji nenumatė ir negalėjo numatyti, nes buvo suklaidinta nekilnojamojo turto pardavimo sandorio metu gautais mokesčių administratoriaus išaiškinimais. Be to, nurodė, kad Pareiškėja deda visas pastangas padengti mokestinę prievolę, daugiau nei pusę visų įplaukų skiria prievolėms vykdyti. Laikėsi pozicijos, jog ypatingai didelė, neprotinga ir žlugdanti delspinigių suma neatitinka proporcingumo ir protingumo principų. Pareiškėjos ir jos atstovo vertinimu, nurodytos faktinės aplinkybės yra pakankamos taikyti atleidimą nuo apskaičiuotų 75 738,23 Eur PVM delspinigių ar juos sumažinti, vadovaujantis MAJ 100 straipsnio 1 dalies 3 punkto ir 141 straipsnio 1 dalies 1–4 punktų nuostatomis.

Kadangi mokestinio ginčo nagrinėjimo dalyką ir pagrindą, t. y. savo pažeistos teisės ar įstatymo saugomo intereso gynybos būdą bei apimtį, nustato pats skundą padavęs subjektas, skunde suformuluodamas materialųjį teisinį reikalavimą bei nurodydamas aplinkybes, kuriomis jį grindžia (pvz., LVAT 2012-01-26 nutartis administracinėje byloje Nr. A-858-257/2012; LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2014-04-10 nutartis administracinėje byloje Nr. A-261-1032/2014, 2024-07-17 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-611-662/2024), Komisija vertins, ar egzistuoja teisiniai ir faktiniai pagrindai atleisti Pareiškėją nuo visų ar dalies ginčo PVM delspinigių.

Pagal MAJ 100 straipsnio 1 dalies 3 punkto bei 141 straipsnio 1 dalies 1–4 punktų nuostatas, mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų) delspinigių ar jų dalies, jeigu: 1) mokesčių mokėtojas įrodo, kad nėra kaltas dėl padaryto pažeidimo; 2) mokesčio įstatymas pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo mokesčių mokėtojo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti. Tokiomis aplinkybėmis nelaikomi mokesčių mokėtojo ar jo darbuotojų veiksmai ar neveikimas, taip pat mokesčių mokėtojo nemokumas; 3) mokesčių mokėtojo atskira veika, nors ir pažeidžiančia mokesčio įstatymo nuostatas, nepadaroma žala biudžetui; 4) mokesčių mokėtojas mokesčio įstatymą pažeidė dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo arba mokesčių administratoriaus raštu ar telefonu, jei suteikta konsultacija centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka buvo įrašyta ir yra galimybė nustatyti skambinantį asmenį – mokesčių mokėtoją (ar jo atstovą), suteiktos klaidingos konsultacijos mokesčių mokėjimo klausimais.

Remdamasi byloje nustatytais aplinkybėmis ir nekartodama argumentų, kuriuos Sprendime išdėstė Inspekcija, Komisija sutinka su Inspekcijos vertinimu, kad nagrinėjamu atveju nėra nustatyta MAJ 141 straipsnio 1 dalies 1 punkte numatytų pagrindų atleisti Pareiškėją nuo apskaičiuotų PVM delspinigių.

LVAT, aiškindamas MAJ 141 straipsnio 1 dalies 1 punktą, nurodo, kad vertinant šioje teisės normoje nustatytą sąlygą – mokesčio mokėtojas turi būti nekaltas dėl padaryto

pažeidimo – jos apibrėžtumo aspektu, matyti, kad ši sąlyga yra abstraktaus pobūdžio, nekonkretizuojant, kokios aplinkybės kiekvienu konkrečiu atveju patvirtina šios sąlygos buvimą ar nebuvimą. Aplinkybės, kurios konkretizuoja mokesčio mokėtojo kaltės buvimą ar nebuvimą dėl skirtingų mokesčių įstatymų pažeidimų, gali būti skirtingos, nes šių aplinkybių pobūdis, apimtis ir pan. gali būti sąlygoti tų specialiųjų teisės normų reikalavimų, kurios reglamentuoja atitinkamus mokesčius (pvz., LVAT 2019-02-12 nutartis administracinėje byloje Nr. A-364-968/2019). LVAT taip pat išaiškino, kad vertinant, ar taikyti šį atleidimo pagrindą, yra reikšminga mokesčio mokėtojo subjektyvinė pusė, t. y. kaltė, kurios išraiška yra nepakankamas atidumas, rūpestingumas ar apdairumas, kurio reikalaujama iš veikiančio asmens konkrečiomis sąlygomis. Asmuo, kuris nevykdė pareigos elgtis rūpestingai ir atidžiai arba nesugebėjo toks būti konkrečioje situacijoje, negali būti atleistas nuo atsakomybės, nesant kaltės dėl padaryto pažeidimo (pvz., LVAT 2015-02-09 nutartis administracinėje byloje Nr. A-81-261/2015).

Komisija pažymi, kad MAJ 40 straipsnyje nustatyta, jog mokesčių mokėtojas privalo laiku ir tiksliai įvykdyti mokestinę prievolę (1 punktas), teisingai apskaičiuoti mokestį, vadovaudamasis mokesčių įstatymais (4 punktas), laiku pateikti mokesčių deklaracijas ir kitus teisės aktuose nurodytus dokumentus (5 punktas). MAJ 81 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad mokesčių mokėtojas privalo sumokėti mokestį to mokesčio įstatymo ar jo pagrindu priimto lydimojo teisės akto nustatytu terminu.

Nagrinėjamu atveju delspinigių apskaičiavimas yra Pareiškėjos laiku neįvykdytos mokestinės prievolės pasekmė. Pareiškėja, teisės aktų nustatytu terminu nepatikslinusi PVM atskaitos ir nesumokėjusi į valstybės biudžetą apskaičiuotos PVM sumos, yra kalta dėl padaryto pažeidimo, todėl konstatuotina, jog atleisti Pareiškėją nuo PVM delspinigių pagal MAJ 141 straipsnio 1 dalies 1 punktą, nesant jos kaltės, nėra pagrindo.

Dėl atleidimo nuo delspinigių MAJ 141 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytu pagrindu, kad mokesčio įstatymas pažeistas dėl aplinkybių, kurios nepriklausė nuo mokesčių mokėtojo valios ir kurių jis nenumatė ir negalėjo numatyti, pažymėtina, kad tokiomis aplinkybėmis nelaikomi mokesčių mokėtojo ar trečiųjų asmenų veiksmai ar neveikimas. Šis atleidimo nuo baudos pagrindas sietinas su nenugalimos jėgos poveikiu (force majeure) ir atsitiktinių aplinkybių poveikiu (cas fortuit), kurių savo veikloje mokesčių mokėtojas nenumatė ir numatyti negalėjo ir dėl šių aplinkybių poveikio atsiradę padariniai negalėjo būti veikiami mokesčių mokėtojo valios. Minėtomis aplinkybėmis pripažintinos gamtos jėgos, valstybinės valdžios institucijų neteisėti veiksmai ir žmogaus poveikis. Tačiau žmogaus poveikis mokesčių mokėtojo veiklai tik tada eliminuoja mokesčių mokėtojo valią, kai prieš jį naudojamas absoliutus smurtas (vis absoluta), kurio mokesčių mokėtojas negali išvengti, jam pasipriešinti ar nuo jo apsiginti (LVAT 2005-02-09 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-15-141/2005, 2013-05-21 nutartis administracinėje byloje Nr. A-556-941-13). Nagrinėjamu atveju byloje nėra nustatyta aplinkybių, o Pareiškėjos skunde nurodytos aplinkybės bei Pareiškėjos atstovo posėdžio Komisijoje metu akcentuota aplinkybė, kad Pareiškėja neturėjo tikslo nuslėpti PVM, nėra tos, kurias būtų galima prilyginti force majeure ar cas fortuit, todėl atleisti Pareiškėją nuo delspinigių, remiantis MAJ 141 straipsnio 1 dalies 2 punktu, nėra pagrindo.

Pagal MAJ 100 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir 141 straipsnio 1 dalies 3 punktą mokesčių mokėtojas gali būti atleidžiamas nuo skaičiuojamų (apskaičiuotų), bet nesumokėtų (neišieškotų) delspinigių ar jų dalies, kai mokesčių mokėtojo atskira veika, nors ir pažeidžiančia mokesčio įstatymo nuostatas, nepadaroma žala biudžetui.

LVAT praktikoje laikomasi nuoseklios pozicijos, kad mokesčių mokėtojui mokesčio įstatymo nustatyta tvarka ir terminais nesumokėjus į biudžetą mokėtinos mokesčio sumos, biudžetas laiku negauna pajamų atitinkamo mokesčio forma, valstybė negali disponuoti jai

priklausančiomis lėšomis, todėl jam (biudžetui) paprastai padaroma žala ir tokiu būdu nėra MAJ 141 straipsnio 1 dalies 3 punkte numatytos sąlygos mokesčių mokėtojo atleidimui nuo delspinigių ir baudos (pvz., 2010-05-20 nutartis administracinėje byloje Nr. A442-773/2010, 2020-08-26 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1621-556/2020, 2025-10-29 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-417-556/2025, 2026-01-21 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-111-968/2026). Mokesčių permokų turėjimas yra vienas iš atvejų, leidžiančių konstatuoti aptariamo atleidimo nuo mokesčių baudių ir (ar) delspinigių mokėjimo pagrindo buvimą (pvz., LVAT 2020-05-20 nutartis administracinėje byloje Nr. A-775-575/2020, 2023-12-13 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1171-968/2023, 2025-10-08 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3-442/2025).

Pareiškėjai PVMĮ nustatyta tvarka ir terminais (2022-03-26) į biudžetą nesumokėjus PVM, nesant duomenų apie turėtas mokesčių permokas, žala biudžetui buvo padaryta. Pareiškėjos argumentas, kad ji „deda visas pastangas padengti mokestinę prievolę ir ją mažina“, tik patvirtina žalos biudžetui faktą, nes mokėtina į biudžetą PVM suma iki šiol nėra sumokėta. Todėl konstatuotina, jog nėra teisinio pagrindo atleisti Pareiškėją nuo PVM delspinigių mokėjimo pagal MAJ 141 straipsnio 1 dalies 3 punktą.

Pareiškėja skunde Komisijai teigė ir Pareiškėjos atstovas posėdžio Komisijoje metu pabrėžė, kad Pareiškėja buvo suklaidinta mokesčių administratoriaus konsultacijų. Pareiškėja po Komisijos posėdžio 2026-02-27 pateikė Komisijai papildomą informaciją, iš kokių telefonų numerių Pareiškėjos atstovai skambino 2024–2025 metais konsultuotis su mokesčių administratoriumi.

Komisija, susipažinusi su Inspekcijos papildomai Komisijai 2026-03-05 pateiktais pokalbių įrašais, neturi pagrindo pripažinti Pareiškėjos suklaidinimo fakto. Priešingai, iš 2024-05-15 pokalbio įrašo (D8OEVSVP92MF4FONP1N7VCV3K0090QJ) girdėti, jog mokesčių administratoriaus konsultantė patvirtino paklausėjos teiginį, kad nekilnojamojo turto pardavimas neapmokestinamas PVM pagal PVMĮ 32 straipsnio 1 dalį, nes turto pardavimo momentu bus praėję 24 mėnesiai po jo užbaigimo arba esminio pagerinimo, nurodydama, jog „reikės atstatyti PVM atskaitą“ pasinaudotai pirkimo PVM daliai. Paklausėja patvirtino supratusi dėl „pirkimo PVM atstatymo turto pardavimo momentui“. Iš kito 2024-05-15 pokalbio įrašo (D8OEVSVP92MF4FONP1N7VCV3K0091HP) girdėti, jog paklausėja tikslinasi, ar pardavus nekilnojamąjį turtą be PVM, turi būti „atstatytas pirkimo PVM nuo neamortizuotos dalies“. Konsultantė, pasitikslinusi, ar nekilnojamojo turto pirkimo metu pirkimo PVM buvo įtrauktas į atskaitą, ir gavusi teigiamą atsakymą, nurodė, kad kiek lieka iki 10 metų laikotarpio pabaigos, turi būti „išimta iš atskaitos“. Paklausėja apibendrino, kad jei turtas buvo naudotas 5 metus, „vadinasi, pusę PVM turi atstatyti“.

Remdamasi išdėstytu, Komisija daro išvadą, jog atleisti Pareiškėją, vadovaujantis MAJ 141 straipsnio 1 dalies 4 punktu, kai mokesčių mokėtojas mokesčio įstatymą pažeidė dėl klaidingo apibendrinto mokesčio įstatymo paaiškinimo arba mokesčių administratoriaus raštu ar telefonu, jei suteikta konsultacija centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka buvo įrašyta ir yra galimybė nustatyti skambinantį asmenį – mokesčių mokėtoją (ar jo atstovą), suteiktos klaidingos konsultacijos mokesčių mokėjimo klausimais, taip pat nėra pagrindo.

Komisija, apibendrindama tai, kas išdėstyta, konstatuoja, jog aplinkybių, numatytų MAJ 100 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose bei 141 straipsnio 1 dalyje, nenustatyta, todėl šiuose MAJ straipsniuose įtvirtintais pagrindais atleisti Pareiškėją nuo ginčo delspinigių mokėjimo nėra pagrindo.

Sprendžiant mokesčių mokėtojų atleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių mokėjimo klausimus, taip pat gali būti vadovujamasi ir teisingumo bei protingumo kriterijais, įtvirtintais

MAĮ 8 straipsnio 3 dalyje, į ką apeliavo ir Pareiškėja skunde bei jos atstovas posėdžio Komisijoje metu.

Komisija pažymi, kad LVAT, nagrinėdamas mokesčių mokėtojų atleidimo nuo delspinigių pagrindus, vadovaujasi ne tik MAĮ įtvirtintais atleidimo nuo delspinigių pagrindais, bet ir laikosi pozicijos, kad sprendžiant mokesčių mokėtojų atleidimo nuo apskaičiuotų delspinigių klausimus, turi būti vadovujamasi teisingumo ir protingumo kriterijais bei atsižvelgiama į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo suformuotą doktriną dėl skiriamų sankcijų už įstatymų pažeidimus (pvz., 2011-09-19 nutartis administracinėje byloje Nr. A-556-3447/2011, 2011-09-08 nutartis administracinėje byloje Nr. A-575-2144/2011, 2014-03-25 nutartis administracinėje byloje Nr. A-556-971/2014). Tačiau akcentuotina, kad atleidimas nuo ekonominių sankcijų mokėjimo yra galimas tik esant išskirtinėms aplinkybėms (pvz., LVAT 2017-11-06 nutartis administracinėje byloje Nr. A-1146-602/2017, 2018-02-06 nutartis administracinėje byloje Nr. A-144-602/2018, 2020-07-29 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3155-968/2020 ir kt.), kurios buvo nulemtos norminių aktų reikalavimų neatitinkančių mokesčių administratoriaus veiksmų, jo neveikimo – pavyzdžiui, nepateisinamai ilgai truko mokesčių mokėtojo kontrolės veiksmai, mokesčių administratorius nepagrįstai ilgai delsė atnaujinti mokesčių mokėtojo kontrolės veiksmus po mokestinio patikrinimo sustabdymo, pirminio patikrinimo metu nevisapusiškai įvertintos su apmokestinimu susijusios aplinkybės, dėl kurių kilo būtinybė atlikti pakartotinius tikrinimo veiksmus, o visą šį laikotarpį buvo skaičiuojami delspinigiai, ir pan., arba tais atvejais, kai yra akivaizdu, kad apskaičiuoti delspinigiai (atliekantys biudžetui laiku nesumokėtų mokesčių kompensacinę funkciją) dėl savo dydžio (pvz., artimas ar net viršijantis pačią mokestinę prievolę) būtų neadekvatūs padarytam pažeidimui, taip pat turi būti vertinamos ir pažeidimo padarymo aplinkybės. Reikšmingomis aplinkybėmis, sprendžiant atleidimo nuo ekonominių sankcijų (baudų, delspinigių) klausimą, LVAT pripažįsta ir tokias aplinkybes, kaip mokestinio patikrinimo, mokestinio ginčo trukmė, mokesčių administratoriaus kontrolės veiksmų atlikimo operatyvumas, paties mokėtojo elgesys kontrolės veiksmų metu ar po jų, geranoriškas ir aktyvus mokesčių mokėtojo bendradarbiavimas, apskaičiuotų (nesumokėtų) mokesčių sumokėjimas, teisės normų reikalavimų neatitinkantys, neoperatyvūs mokesčių administratoriaus veiksmai kontrolės procedūrų ir mokestinio ginčo metu, taip pat tam tikros mokesčių mokėtoją apibūdinančios aplinkybės – amžius, socialinė grupė, sveikatos problemos ir pan. (pvz., LVAT 2011-10-10 nutartis administracinėje byloje Nr. A-556-2544/2011, 2014-03-17 nutartis administracinėje byloje Nr. A-556-990/2014, 2014-03-25 nutartis administracinėje byloje Nr. A-556-971/2014).

Kiekvienas mokesčių mokėtojas privalo mokėti mokesčių įstatymų nustatytus mokesčius, laikydamasis mokesčių teisės aktuose nustatytos mokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo tvarkos (MAĮ 8 straipsnio 1 dalis). Mokesčių surinkimas, kaip ne kartą yra pažymėjęs ir Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas bei LVAT, užtikrina valstybės galimybes įgyvendinti savo uždavinius ir vykdyti funkcijas, gyvybiškai svarbias jos piliečiams, tautai, valstybei. Nemokant mokesčių, viešasis interesas yra pažeidžiamas, o subjektas, tiesiogiai ar netiesiogiai prisidedantis prie mokesčių nemokėjimo, mokesčių teisės prasme elgiasi nesąžiningai. Tokiu būdu pažeidžiami ir mokesčių visuotinio privalomumo, mokesčių mokėtojų lygybės principai, nes mokesčių nemokantys subjektai konkurencine prasme atsiduria geresnėje padėtyje nei juos mokantys (Konstitucinio Teismo 2003-11-17 nutarimas, LVAT 2011-09-05 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-556-2255/2011, 2014-01-30 nutartis administracinėje byloje Nr. A-442-231/2014, 2025-07-16 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-668-968/2025).

Komisija primena, jog delspinigiai laikomi vienu iš mokestinės prievolės įvykdymo užtikrinimo būdų (MAĮ 95 straipsnio 1 dalies 1 punktą). Finansiniu ir ekonominiu aspektu

delspinigių dydis nustatytas laikantis principo, kad jų dydžiai turėtų atspindėti valstybės skolinimosi kaštus (už kiek valstybė gali pasiskolinti negautų pajamų sumą) bei kad nesusidarytų alternatyvi skolinimosi iš biudžeto galimybė. Taigi, iš esmės delspinigiai turi dvejopą paskirtį: pirmiausia – kompensuoti valstybės finansinius nuostolius, kurie atsiranda laiku nesumokėjus mokesčių, po to – sukurti neigiamą finansinį baudinio pobūdžio poveikį.

Dėl Pareiškėjos akcentuotų pastangų padengti mokestinę prievolę ir jos mažinimo nurodytina, kad laiku ir tiksliai įvykdyti mokestinę prievolę yra mokesčių mokėtojo pareiga (MAĮ 40 straipsnio 1 punktą). Nagrinėjamu atveju, kaip jau buvo minėta, Pareiškėja patikslino 2022-02-01–2022-02-28 laikotarpio PVM deklaraciją tik po atlikto mokestinio tyrimo, t. y. 2025-02-25, nors jau 2024-05-15 žinojo apie tai, kad, pardavus nekilnojamąjį turtą, PVM atskaita turi būti patikslinta. Sutiktina su Pareiškėjos pozicija, kad minėtos deklaracijos pateikimas, PVM dalies (kad ir nedidelės – tik apie 26 proc.) sumokėjimas, aktyvūs veiksmai siekiant mokestinės nepriemokos sumokėjimo išdėstymo savo esme laikytini veiksmais, kuriais siekiama pašalinti padarytą mokestinį pažeidimą ir sumažinti jau padarytą žalą valstybės biudžetui, tačiau tinkamas ir sąžiningas Pareiškėjos pareigų vykdymas gali būti pripažintas tik tuo atveju, jeigu Pareiškėja būtų pati, savarankiškai, įstatymų nustatyta tvarka ir terminais atlikusi mokesčių deklaravimo, apskaičiavimo ir sumokėjimo veiksmus. Pareiškėjos nurodomos aplinkybės dėl sudėtingo teisinio reguliavimo, susijusio su nekilnojamojo turto pardavimo sandorio PVM atskaitos tikslinimu, negali pateisinti Pareiškėjos kaip mokesčių mokėtojos pareigų (teisingai apskaičiuoti mokestį, vadovaujantis mokesčių įstatymais, laiku pateikti mokesčių deklaracijas) nevykdymo ar sąlygoti jos atleidimo nuo PVM delspinigių.

Pažymėtina, kad vien santykinai didelė apskaičiuotų delspinigių suma savaime nesudaro pagrindo sumažinti delspinigius ar atleisti nuo jų mokėjimo. Pareiškėja ilgą laiką (3 metus) nevykdė savo mokesčių teisės aktais įtvirtintų mokestinių prievolių, savo nuožiūra naudojosi valstybei priklausančiais pinigais. Šiuo atveju delspinigiai susidarė Pareiškėjai laiku nesumokėjus PVM. Akcentuotina, jog Pareiškėja jau 2024-05-15 žinojo apie tai, kad, pardavus nekilnojamąjį turtą, PVM atskaita turi būti patikslinta, tačiau prievolę pateikti patikslintą PVM deklaraciją įvykdė tik 2025-02-25. Todėl sutiktina su Inspekcijos išvada, kad apskaičiuota PVM delspinigių suma vertintina kaip Pareiškėjos pasirinkto elgesio modelio (privalomų sumokėti mokesčių aspektu) pasekmė.

Įvertinusi pirmiau išdėstyta, Komisija sprendžia, jog Pareiškėjos skunde Komisijai jokių išskirtinių aplinkybių nenurodyta. Komisija nenustatė mokesčių administratoriaus veiklos neteisėtumo ar kitų išskirtinių aplinkybių. Todėl Komisija nemato pagrindo atleisti Pareiškėją nuo 75 738,23 Eur PVM delspinigių, vadovaujantis protingumo ir teisingumo kriterijais. Komisijos nuomone, nagrinėjamu atveju, atleidus Pareiškėją nuo delspinigių ar jų dalies, būtų pažeistas mokesčių mokėtojų lygybės principas (MAĮ 7 straipsnis) bei nukrypta nuo delspinigių instituto esmės ir tikslų.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija vertina, kad Inspekcija tinkamai nustatė visas bylai svarbias aplinkybes, visapusiškai ir objektyviai jas ištyrė, teisingai pritaikė ginčo teisinius santykius reglamentuojančias teisės normas ir priėmė pagrįstą bei teisėtą sprendimą, kurio keisti ar naikinti Pareiškėjos skundo argumentais nėra nei teisinio, nei faktinio pagrindo.

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, vadovaudamasi Mokesčių administravimo įstatymo 155 straipsnio 4 dalies 1 punktu, n u s p r e n d ž i a:

1. Patvirtinti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2025-12-23 sprendimą Nr. (21.222 Mr) 500-1716 „Dėl atleidimo nuo baudų, delspinigių ir / ar palūkanų“.

2. Neatleisti uždarosios akcinės bendrovės „A“ nuo 75 738,23 Eur PVM delspinigių už laikotarpį nuo 2022-03-26 iki 2025-08-25.

Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 159 straipsnio 1, 3 ir 4 dalis mokesčių mokėtojas, nesutinkantis su Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu, turi teisę šį sprendimą apskųsti Regionų administraciniam teismui, skundą paduodant pasirinktinai: Vilniaus rūmuose (Žygimantų g. 2, 01102, Vilnius), Kauno rūmuose (A. Mickevičiaus g. 8 A, 44312, Kaunas), Klaipėdos rūmuose (Galinio Pylimo g. 9, 91230, Klaipėda), Šiaulių rūmuose (Dvaro g. 80, 76298, Šiauliai), Panevėžio rūmuose (Respublikos g. 62, 35158, Panevėžys) ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt>. Skundas Regionų administraciniam teismui turi būti paduodamas ne vėliau kaip per 20 dienų po Mokestinių ginčų komisijos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimo įteikimo dienos.

Komisijos pirmininkė

Vilma Vildžiūnaitė

Komisijos narė

Gvida Ivanauskienė

Komisijos narė

Kristina Jakštienė

Komisijos narė

Raimonda Juodkaitė

Komisijos narė

Jurgita Narkevičiūtė